

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

27-08-2024 11:00 - 12:00

Rådhuset, rådmandens kontor

Information: Deltagere:

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen (afbud)
Morten Korsgaard Kristensen (afbud)
Rasmus Rosendahl Brink Graff
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Holst
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 15 min. Deltagere: Elin Poulsen og Christina Højlund

Pkt. 3: Tid: 10 min. Deltagere: Nicolas Madsen

Pkt. 6: Tid: 15 min. Deltagere: Martha Berdiin, Anders Hovmark og Birgit Møller

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 20. august 2024.....	1
Punkt 2: EUD indsatsen succeskriterier 2024-27 (HBL).....	2
Punkt 3: Temadrøftelse om bæredygtig dagpleje (MK og SH).....	3
Punkt 4: Forberedelse til byrådsmødet den 28. august 2024.....	4
Punkt 5: Evt.....	4

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 20. august 2024

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

20-08-2024 11:00 - 13:15

Rådhuset, rådmandens kontor

Information:Deltagere:

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen (afbud)
Susanne Holst (afbud)
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 10 min. Deltagere: Flemming Staub
Pkt. 3: Tid: 10 min. Deltagere: Heidi Knudsen og Louise Heltborg Budde
Pkt. 4: Tid: 15 min. Deltagere: Elin Poulsen og Lone Deleuran
Pkt. 7: Tid: 30 min. Deltagere: Birgit Møller
Pkt. 8: Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg og Lone Deleuran
Pkt. 9: Tid: 10 min. Deltagere: Ole Kiil Jakobsen og Gerd Kruse

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 13. august 2024.....	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 13. august 2024,.....	1
Punkt 2: Skoledistriktsgrænse i Vejlbj Vest – efter høring (NH).....	1
Beslutning for Punkt 2: Skoledistriktsgrænse i Vejlbj Vest – efter høring (NH),.....	1
Punkt 3: Evaluering af rammerne for det uvildige tilsyn i dagtilbud (HBL).....	2
Beslutning for Punkt 3: Evaluering af rammerne for det uvildige tilsyn i dagtilbud (HBL),.....	2
Punkt 4: Evaluering af afprøvningsperioden for sidste skoledag samt beslutning om koncept for sidste skoledag fra 2025 og frem (RG).....	2
Beslutning for Punkt 4: Evaluering af afprøvningsperioden for sidste skoledag samt beslutning om koncept for sidste skoledag fra 2025 og frem (RG),.....	2
Punkt 5: Forberedelse af Børn og Unge-udvalgsmøde den 21. august 2024.....	3
Beslutning for Punkt 5: Forberedelse af Børn og Unge-udvalgsmøde den 21. august 2024.....	4
Punkt 6: Evt.....	4
Beslutning for Punkt 6: Evt.....	4

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 13. august 2024

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 13. august 2024

Referatet blev godkendt.

Punkt 2: Skoledistriktsgrænse i Vejlbj Vest – efter høring (NH)

Tid: 10 min. Deltagere: Flemming Staub

Beslutning for Punkt 2: Skoledistriktsgrænse i Vejlbj Vest – efter høring (NH)

Et forslag om en ændret skoledistriktsgrænse i Vejlbj Vest har været i høring. Forslaget er, at Næringen og Nyringen bliver en del af Vorrevangskolens distrikt i stedet for Ellevangskolens distrikt.

Høringen er nu afsluttet, idet begge skolebestyrelser samt Ellevang Dagtilbud har indsendt deres svar. Skejby-Vorrevang Dagtilbud har ikke ønsket at afgive hørings svar.

Nikolaj Harbjerg sætter forslaget på dagsorden efter at chefteamet har drøftet sagen.

Det indstilles

- at rådmanden indstiller til byrådet, at høringsforslaget gennemføres med ikrafttræden fra det kommende skoleår 2025/26

Bemærkninger

Det blev bemærket at baggrunden for ønsket om at justere skoledistriktsgrænsen bl.a. var en ambition om at sikre et mere blandet elevgrundlag på Vorrevangskolen. Det kalder på at afvente færdiggørelsen af udviklingsplanen for området.

Beslutninger

Skoledistriktsgrænsen ændres med effekt i 2029 i stedet for fra det kommende skoleår.

Der udarbejdes en byrådsindstilling, som sendes frem i GO.

Spørgsmålet om mulig justering af grænsen mod Skovvangskolens distrikt beskrives i forbindelse med indstillingen

Opfølgning: NH

Punkt 3: Evaluering af rammerne for det uvildige tilsyn i dagtilbud (HBL)

Tid: 10 min. Deltagere: Heidi Knudsen og Louise Heltborg Budde

Beslutning for Punkt 3: Evaluering af rammerne for det uvildige tilsyn i dagtilbud (HBL)

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen fremsætter forslag til tids- og procesplan samt evalueringsdesign til drøftelse og godkendelse ved rådmanden, med henblik på at kunne indarbejde eventuelle justeringer i tilsynet inden næste tilsynsrunde.

Det indstilles, at rådmanden:

- Drøfter og godkender forslag til evalueringsdesign.
- Drøfter og godkender tids- og procesplan for evaluering af rammerne for det uvildige tilsyn.
- Godkender fremsendelse til rådmandsmøde den 20. august 2024

Bemærkninger

Rådmanden bemærkede, at planen og evalueringsdesignet er fint.

Det er dog vigtigt i rammesætningen af evalueringen af indsatsen og eventuelle ønsker til justeringer sker med udgangspunkt i den nuværende ramme.

Beslutninger

Beslutningspunkterne blev godkendt med bemærkningen ovenfor

Opfølgning: HBL

Punkt 4: Evaluering af afprøvningsperioden for sidste skoledag samt beslutning om koncept for sidste skoledag fra 2025 og frem (RG)

Tid: 15 min. Deltagere: Elin Poulsen og Lone Deleuran

Beslutning for Punkt 4: Evaluering af afprøvningsperioden for sidste skoledag samt beslutning om koncept for sidste skoledag fra 2025 og frem (RG)

Børn og Unge-chef Rasmus Rosendahl Brink Graff har sat punktet på dagsordenen med henblik på drøftelse og beslutning om fremtidig afholdelse af sidste skoledag for afgangseleverne fra 2025 og frem.

Det indstilles, at rådmanden

- tager evalueringen af afprøvningsperioden til efterretning
- tilslutter sig, at afholdelse af sidste skoledag fortsætter med den nuværende interne organisering og samarbejdet med GRIM
- forholder sig til den skitserede fremadrettede økonomisk ramme på 0,5 mio.kr. samt finansieringen heraf, samt træffer beslutning om vi skal gå i dialog med privatskolerne om en medfinansiering af de samlede udgifter via deltagerbetaling pr. elev.

Bemærkninger

Det blev bemærket, at det vil være en skam ikke at høste frugterne af der store udviklingsarbejde, der er sket i forhold til at skabe konceptet. Især da dagen nu er blevet en succes.

I forhold til finansiering blev der peget på at bidrag fra privatskolerne kan forhandles. Evt. bidrag fra privatskolerne lægges oven i det nuværende budget på 500.000 kr. så det samlede budget øges Formuleringen om at anvende opsparing blødes op med et "evt."

Det kan overvejes at søge medfinansiering fra sponsorer.

Arrangementet fastholdes på den sidste ordinære skoledag for 9. klasserne.

Endelig lød der ros fra rådmanden til alle de involverede, der har været med til at skabe et godt koncept.

Beslutninger

- Evalueringen af afprøvningsperioden blev taget til efterretning
- Rådmanden tilsluttede sig fortsættelsen af den interne organisering og samarbejdet med GRIM.
- Den fremadrettede økonomiske ramme og finansieringen blev godkendt med ovenstående bemærkninger

Opfølgning: RG

Punkt 5: Forberedelse af Børn og Unge-udvalgsmøde den 21. august 2024

Dagsorden:

1. Godkendelse af referat fra udvalgsmødet den 26. juni 2024
2. Analyse af skolernes økonomi

3. Budget 2025: Belysning af partiernes budgetforslag
4. Orientering om budgetanalyser 2024
5. Skriftlige orienteringer
6. Sager på vej
7. Evt.

Beslutning for Punkt 5: Forberedelse af Børn og Unge-udvalgsmøde den 21. august 2024

Drøftet

Punkt 6: Evt.

Beslutning for Punkt 6: Evt.

Intet til referat

Punkt 2: EUD indsatsen succeskriterier 2024-27 (HBL)

Tid: 15 min. Deltagere: Elin Poulsen og Christina Højlund

Beslutningsmemo

29. maj 2024
Side 1 af 5

Emne **Eud-indsatsen – overvejelser og forslag til succeskriterier på folkeskoleområdet**

Til Rådmandsmøde

Børn og Unge

Pædagogik, Organisation og Sundhed
Aarhus Kommune

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen fremsender notatet til rådmanden som opfølgning på chefgruppens møde d. 28. februar 2024, hvor det blev besluttet, at der udarbejdes et forslag til succeskriterier, som kan danne ramme om det fortsatte arbejde og afrapportering til eud-styregruppen. Chefgruppen har på chefmøde d. 21. august 2024 drøftet og godkendt de fremlagte succeskriterier.

Fritid, Uddannelse og Forebyggelse

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden:

- Drøfter og beslutter forslag til succeskriterier og målepunkter (indsatsorientens kolonne 4 i det vedlagte bilag 1)
- Tiltræder forslaget til videre proces, jf. afsnit 5

Direkte telefon: 23 38 01 57

Sagsbehandler:

Daniel Wilson
Claus Picard
Christina Højlund

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

3.1. Baggrund

Byrådet har afsat en økonomisk ramme til eud-indsatsen, og der er udarbejdet kommissorier for de 4 spor i arbejdet. På folkeskoleområdet vedrører indsatsen dels praktisk undervisning i samarbejde med erhvervsuddannelserne og dels skole-virksomhedssamarbejde (erhvervsplaymakerfunktion, herunder fra 2023 også en midlertidig praktikguide).

Indsatserne på folkeskoleområdet hænger i praksis tæt sammen, og ses derfor under ét: Med afsæt i forskning, viden og anbefalinger på området¹, arbejdes der med, at *Udsyn mod Arbejdsliv* i fagene og i Uddannelse og Job fra 1.-9. klasse bidrager til en øget praksisfaglighed i undervisningen, at børn og unge udvikler nysgerrighed ift. sig selv og omverdenen samt bevidsthed om egne uddannelses- og jobmuligheder.

¹ Se [Homepage | udsynmodarbejdsliv.dk](https://www.udsynmodarbejdsliv.dk) for uddybning af tilgangen. Se fx vidennotat fra Undervisningsministeriet om skoleelevers læring om uddannelse og arbejde [viden om skoleelevers læring om uddannelse og arbejde 080922.pdf \(udsynmodarbejdsliv.dk\)](https://www.udsynmodarbejdsliv.dk/viden-om-skoleelevers-laering-om-uddannelse-og-arbejde-080922.pdf) og anbefalinger fra det nationale program for udskoling og valg af ungdomsuddannelse ([Faktaark \(udsynmodarbejdsliv.dk\)](https://www.udsynmodarbejdsliv.dk)).

29. maj 2024
Side 2 af 5

3.2. Overvejelser ift. succeskriterier

i. Forudsætninger for samarbejde om udsyn mod arbejdsliv

Forud for igangsættelse af eud-indsatsen pegede parterne på en række afgørende forudsætninger for at udvikle et bæredygtigt samarbejde:

- *Organisering:* Styrket kapacitet på skoler via stærkere (central) organisatorisk forankring og understøttelse.
- *Ydelser:* Undervisningsforløb, som er relevante i folkeskolens fag, understøtter et gensidigt overblik og skaber tydelige forventninger.
- *Økonomi:* Tilførsel af økonomi, så samarbejde bliver uafhængigt af 'luft i budgettet' på den enkelte skole ift. undervisning og transport.

Udviklingsarbejdet har leveret gode resultater ift. organisatorisk forankring og understøttelse og udvikling af undervisningsforløb.

I samarbejde med erhvervsuddannelser, virksomheder og øvrige aktører udvikles og tilbydes et stigende antal forløb og andre aktiviteter, som skolerne kan booke via hjemmesiden udsynmodarbejdsliv.dk. Derudover er der skabt en (ukendt) kapacitet med andre forløb via virksomheder og andre aktører. Nogle af disse tilbud formidles via hjemmesiden, men skolen selv står for kontakt og tilrettelæggelse i samarbejde med aktøren. Andre aktiviteter er noget, som skolen selv tager initiativ til i deres lokalområde.

Tilgangen i arbejdet med udsyn mod arbejdsliv er at opbygge et udbud af 'egen-udviklede' tilbud og kombinere disse med eksisterende tilbud fra andre aktører - som sammen med skolens egne tiltag – skal sikre bredde og progression gennem skoleforløbet.

Central understøttelse og et udbud af undervisningstilbud på det aktuelle niveau vil ikke være mulig, når de tidsbegrænsede midler udfases.

ii. Rammer

Det strategiske mål for den byrådsbeslutede eud-indsats er flere faglærte via en styrket indsats i alle led af 'eud-fødekæden'. Folkeskoleområdet bidrager med en tidlig og sammenhængende indsats med praktisk undervisning med udsyn mod arbejdsliv. Eud-kommissorierne beskriver en række ønskede resultater, som skal konkretiseres i succeskriterier / målepunkter.

Børn og Unges følgegruppe på folkeskoleområdet (med repræsentation fra skoler, BA, MSB, MSO og MKB) har peget på børn og unges rettigheder til undervisning med udsyn mod arbejdsliv som det vigtigste pejlemærke for indsatser og succeskriterier:

"Folkeskolen skal danne og uddanne børn og unge til et mangfoldigt samfund og arbejdsliv. Alle børn har derfor ret til undervisning med udsyn mod arbejdsliv, hvor viden om uddannelse, job og arbejdsliv bringes ind i undervisningen i hele skoleforløbet".

29. maj 2024
Side 3 af 5

3.3. Forslag til succeskriterier / målepunkter

Der er udarbejdet forslag til succeskriterier med målepunkter i form af en indsatssteori (bilag 1), der bygger på:

- Viden, forskning og anbefalinger om udsyn mod arbejdsliv (jf. fx note 1)
- De forudsætninger, der er peget på ift. et bæredygtigt samarbejde
- Ønskede resultater jf. kommissorier for indsatsen på folkeskoleområdet
- De ressourcemæssige rammer (tidsbegrænsede ressourcer til medarbejdere og aktiviteter)
- Kapaciteten på erhvervsuddannelserne
- Chefgruppens godkendelse af tidligere afrapporter fra erhvervsplaymaker om prioritering af indhold og kapacitet i indsatsen på skoleområdet
- Følgegruppens betoning af børns ret til undervisning med udsyn mod arbejdsliv i hele skoleforløbet.

Indsatsen kan ses som 5 spor med tilhørende aktiviteter, der alle forudsætter løbende udvikling, drift og opdatering ved erhvervsplaymaker (og i perioden 24-25 v/ praktikguide). Der er derfor kun opstillet succeskriterier frem til udløb af den tidsbegrænsede finansiering.

Indsatssteorien med succeskriterier og målepunkter skal skabe grundlag for:

- Fortsat retning og prioritering af eud-indsatsen på folkeskoleområdet
- Fortsat orientering og drøftelse i det tværgående eud-sekretariat
- Fremtidig afrapportering til eud-styregruppen
- Periodisk opdatering af BU-chefer for skoler om status og progression om skolernes brug af og arbejde med området og evt. behov for opfølgning
- Synlighed om, hvordan den aktuelle indsats bidrager ift. at omsætte ny og kommende / forventet lovgivning (uddybet i boksen nedenfor)

Siden igangsætning af eud-indsatsen har en række nationale (og lokale) initiativer styrket fokus både på praktisk undervisning og undervisningens sammenhæng til vejledning og uddannelsesvalg.

29. maj 2024
Side 4 af 5

Disse fokuspunkter styrker betydningen af en tidlig, sammenhængende indsats med udsyn mod arbejdsliv.

- **Ny lovgivning der afløser UPV** (den sammenhængende plan) – skal skabe styrket sammenhæng mellem vejledning og undervisning. Her understøtter praktisk undervisning med udsyn mod arbejdsliv det obligatoriske emne Uddannelse og Job og dermed kravet om, at vejledning bygger ovenpå undervisning i dette emne.
- **Kommende lovgivning om en mere praktisk skole** - skal styrke faglig udvikling, dannelse og trivsel, bl.a. v/ mere praktisk undervisning, erhvervspraktik og juniormesterlære. Her understøtter både undervisningsforløbene og lærernes egne erfaringer med praktisk undervisning en mere praktisk skole og dermed mere varieret læring med deltagelsesmuligheder, trivsel og faglig læring for alle elever.
- **Vision om flere 'hovedveje' ift. ungdomsuddannelse (hpx)** – her understøtter indsatsen med praktisk undervisning i folkeskolen det lokale arbejde v/ borgmesteren med at fremme hpx som en synlig og attraktiv hovedvej.

Det er pt. uafklaret i hvilket omfang de nationale tiltag følges af nye ressourcer og hvad en evt. ressource skal anvendes til.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

- I perioden frem til udgangen af 2025 finansieres eud-indsatsen af oprindeligt tilførte byrådsmidler på i alt 3 mio. kr./år.
- I perioden 2026-27 finansieres indsatsen dels af ny-tilførte byrådsmidler på 1.5 mio. / år og dels af overførte midler indenfor de oprindeligt tilførte midler.
- Når midler reduceres efter 2025, vil erhvervsplaymaker også / igen skulle varetage opgaven med erhvervspraktik, hvorfor der vil tages stilling til opgavefordelingen / prioritering af erhvervsplaymakerens opgaver ift. understøttelse.

De nuværende ressourcer giver mulighed for at videreføre samarbejder om praktisk undervisning på et lavere niveau i 2026-2027. Herefter må det forventes, at samarbejder og praksisnær understøttelse bortfalder, da erhvervsplaymakerfunktionen er omdrejningspunktet for dette.

5. Videre proces og kommunikation

Det foreslås:

- At det tværgående eud-sekretariat orienteres på et kommende møde.

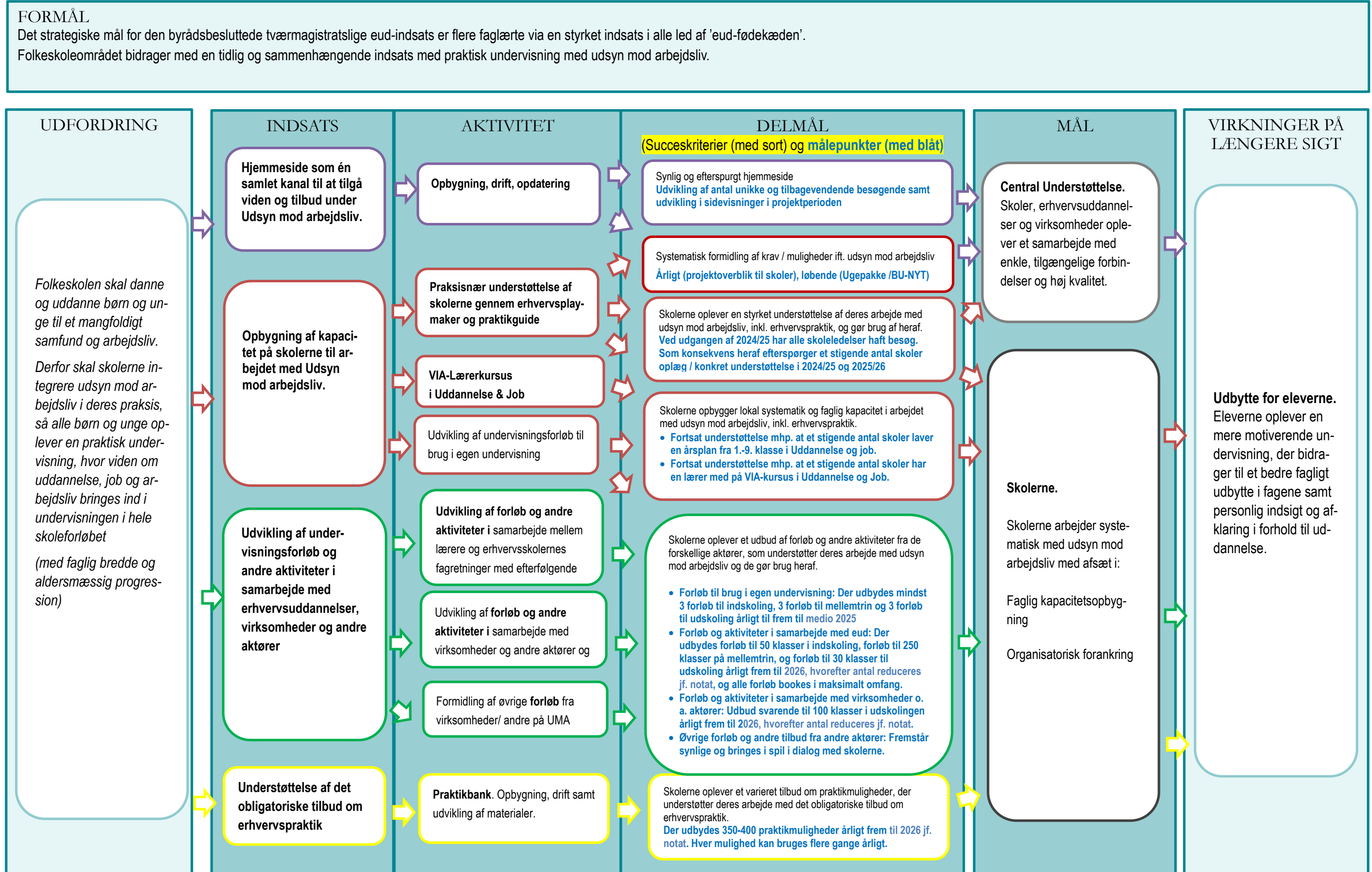

- At bilag 1 indgår i en kommende til afrapportering til eud-styregruppen.

29. maj 2024
Side 5 af 5

Indsatsteori/forandringsmodel for eud-indsats på folkeskoleområdet (3 mio. kr. årligt t.o.m. 2025; 1,5 mio. kr. årligt 2026-2027)

Senest opdateret [22. maj 2024]

Punkt 3: Temadrøftelse om bæredygtig dagpleje (MK og SH)

Tid: 10 min. Deltagere: Nicolas Madsen

Beslutningsmemo

22. august 2024
Side 1 af 2

Emne **Temadrøftelse om en bæredygtig dagpleje**
Til Rådmandsmødet den 27. august

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Børn og Unge-cheferne Morten Korsgaard Kristensen og Susanne Holst har sat punktet på dagsordenen med henblik på, at rådmanden drøfter og godkender rammen for og baggrundsmateriale til Børn og Unge-udvalgets temadrøftelse om en bæredygtig dagpleje.

Temadrøftelsen blev bestilt af udvalget som en del af deres prioriteringer af temadrøftelser i 2024, hvor de ønskede at lade de decentrale ledere komme med bud på temaer.

Om rammen for temadrøftelsen:

Temadrøftelsen indledes med oplæg fra pædagogisk leder i dagplejen Kolt og Hasselager og pædagogisk leder i dagplejen Åby Lone Pedersen, der deler deres perspektiver på dagplejens udfordringer og muligheder. Efter oplægget lægges op til en drøftelse i udvalget, med afsæt i de spørgsmål som findes til slut i bilag 3 (baggrundsmateriale om dagplejen).

Om baggrundsmaterialet til temadrøftelsen:

Som forberedelse til temadrøftelsen vedlægges baggrundsmateriale, der beskriver væsentlige forhold vedrørende dagplejen i Aarhus Kommune. Det drejer sig om indsigter fra analysen af dagtilbuddenes økonomi, samt oplysninger om:

- Udviklingen i antal dagplejere og børn i dagplejen
- Social kapital og sygefravær
- Kvaliteten i dagplejen
- Den nuværende økonomi i dagplejen

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden:

- Godkender oplæg, baggrundsmateriale og forklæde til temadrøftelsen om en bæredygtig dagpleje.

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

Temadrøftelsen har til formål at give udvalgsmedlemmerne et dybere blik ind i emnet med henblik på at give et bedre grundlag for at kunne gøre politik muligt.

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Ingen.

Børn og Unge

Administration og Rådgivning
Aarhus Kommune

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Sag: EMN-2024-030179
Sagsbehandler:
Nicolas Madsen

5. Videre proces og kommunikation

Materialet justeres ud fra rådmandens eventuelle kommentarer og fremsendes herefter med henblik på temadrøftelse i Børn og Unge-udvalget den 12. juni 2024.

22. august 2024
Side 2 af 2

Forklæde

15. august 2024

Side 1 af 1

Temadrøftelse om en bæredygtig dagpleje

Til: Børn og Unge-udvalget
Udvalgsmøde: 4. september 2024

BØRN OG UNGE

Strategi og Udvikling
Aarhus Kommune

1. Baggrund

Som en del af Børn og Unge-udvalgets temadrøftelser i 2024, var der ønske om, at temadrøftelserne var med udgangspunkt i emner, som de lokale ledere havde peget på. På Børn og Unge-chefernes ledersparringer i foråret 2024 blev der peget på følgende emner:

- Bæredygtig dagpleje (dagtilbud)
- Frisættelse og råderum (skole)
- Børn og unges fritid (fritid)
- Segregering og økonomi (skole)

Sekretariat-Grøndalsvej

Grøndalsvej 2
8260 Viby J

Direkte e-mail:
nicmad@aarhus.dk

Udvalget har i juni måned drøftet temaet segregering og økonomi. Denne gang er der forberedt en temadrøftelse om en bæredygtig dagpleje i Aarhus Kommune.

Sag: EMN-2024-030179

Sagsbehandler:
Nicolas Madsen

2. Forberedelse til mødet

Udvalget kan forberede sig ved at orientere sig i de vedlagte bilag.

3. På mødet

Temadrøftelsen indledes med oplæg fra pædagogisk leder i dagplejen Kolt og Hasselager og pædagogisk leder i dagplejen Åby Lone Pedersen, der deler deres perspektiver på dagplejens udfordringer og muligheder. Efter oplægget lægges op til en drøftelse i udvalget, med afsæt i de spørgsmål som findes til slut i bilag 2 (baggrundsmateriale om dagplejen).

4. Videre proces

Der er for nuværende ikke planlagt en videre proces i forhold til dagplejen.

Bilag

Bilag 1. Oplæg

Bilag 2. Baggrundsmateriale om dagplejen

Et praksisindblik i dagplejen

*v/ pædagogisk leder Dorte Søndergaard Duvald og
pædagogisk leder Lone Pedersen*

Punkter vi vil komme omkring

Hvad er dagplejen?

- Set fra et børneperspektiv
- Set fra et forældreperspektiv

Diversiteten i afdelinger

- Gæstedagpleje – vikarhuse
- Timer til tilsyn
- Ledernes ansættelse
- Legestue

Kvaliteten i dagplejen

- KVALid tilsyn – forberedelse, observation, efterbehandling af data opfølgende samtale
- Minimumsramme for tilsyn både i dagplejehjem og legestue

Rekruttering

- Udfordringer

Hvad er dagpleje?

Fra et børneperspektiv

- Lille børnegruppe
- Hjemlige rammer
- Tæt relation til én voksen

Forældreperspektiv

- Tæt forældresamarbejde
- Informationsflowet er anderledes
- Tæt relation forældregruppen imellem

Dagplejens fælleslager

Lager med barnevogne, stole, arbejdsredskaber

Psykomotorisk terapeut

Diversiteten i afdelinger

Antallet af dagplejere i hver afdeling

Ledernes ansættelse

- stor diversitet i timer pr. dagplejer i de forskellige dagplejeafdelinger

Gæstedagpleje eller gæstehus?

Gæstedagpleje

- Lokal forankret gæstedagpleje
- Faste gæstedagplejere eller faste gæstepladser
- 5. pladser hos dagplejere
- En opmærksomhed på minimumsnormering
- Gæstepasning i vuggestuer

Gæstehuse

- Fastansatte dagplejere
- Genkendelige rammer for gæstepasning for både børn og forældre
- Et møde med en større børnegruppe
- Aflastning af arbejdsmiljø hos den enkelte dagplejer

Legestuelokaliteter – forskel i kvaliteten og muligheden for at lave læringsmiljøer

Harlev
legestue

Skjoldhøj legestue

Kvalitetsudvikling i legestuen

- For ledelsen
- For medarbejdergruppen
- For børn og forældre

Udfordringer

- Forskel i faciliteter i legestuens rammer
- Mulighed for at gå i legestue

16

LEGESTUE

Legestuen skal medvirke til udviklingen af læringsmiljøer, der understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Legestuen supplerer læringsmiljøet i dagplejehjemmet og kan anvendes til at styrke det pædagogiske arbejde og realisere målene i det fælles pædagogiske grundlag. Legestuen giver nogle andre rammer for børnene og muliggør, at der kan arbejdes med fx børnefællesskaber på en anden måde end i dagplejehjemmet.

Legestuen kan indgå i den enkelte dagplejers handleplaner, hvor der kan være behov for at understøtte børn i deres trivsel, læring, udvikling og dannelse. Men legestuen skal samtidig være et fælles rum, hvor dagplejere i fællesskab kan tilrettelægge aktiviteter med børnene. Legestuen er et fælles ansvar, hvor den enkelte dagplejer er aktiv og samarbejder med kolleger om tilrettelæggelse af forløb og indhold.

Professionel dømmekraft og en systematisk og kritisk refleksion over egen og fælles praksis er et vigtigt grundlag i dagtilbud af høj kvalitet. Legestuen skal understøtte dagplejernes mulighed for at udvikle dagtilbud af høj kvalitet og skal anvendes som ramme for en stærk evaluerende praksis i dagplejen. En ramme, hvor der er mulighed for fælles faglig refleksion, som giver dagplejerne mulighed for at observere hinandens praksis og i fællesskab reflektere over observationerne. Udviklingen af kvaliteten i dagtilbud understøttes af de tilsyn, der føres. I dagplejen er det således vigtigt, at der føres tilsyn i såvel dagplejehjemmet som i legestuen.

For at legestuen kan anvendes i planlægningen af arbejdet med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, og for at dagplejerne kan udvikle en stærk evaluerende praksis, er det nødvendigt at dagplejerne kontinuerligt har fremmøde i legestuen. Dagplejere skal derfor tilstræbe at komme i legestuen tilhørende dagtilbuddet én gang om ugen. Når der kun er tale om en tilstræbelse begrundes det bl.a. i at dagplejeren kan have børn, hvor det er u hensigtsmæssigt at komme i legestuen. I de tilfælde er det altid en vurdering af, hvad der er mest hensigtsmæssigt for både det enkelte barn og den samlede børnegruppe. Denne vurdering tages i samråd med pædagogisk leder.

Legestuen skal anvendes til ovennævnte formål og kan ikke anvendes til fx personale-møder eller sygefraværs-/omsorgssamtaler. Ligesom det ikke accepteres at dagplejeren forlader legestuen til andre gøremål i arbejdstiden.

Legestuens lokaler kan anvendes til andre formål de dage, hvor der ikke er legestue.

Kvalitetsforståelse i dagplejen

Kvalitetsforståelsen

1. Utilstrækkelig kvalitet

I dagligdagens lege, aktiviteter og rutiner overlades børnene primært til sig selv, og initiativer overses eller overhøres. Børnene modtager ikke den nødvendige hjælp og støtte for at kunne deltage aktivt.

1

2. Minimal kvalitet

I dagligdagens lege, planlagte aktiviteter og rutiner er personalet af og til deltagende og inddragende.

Der kan ses eksempler på en høj grad af voksenstyring, hvor børnenes initiativer og perspektiver ikke inddrages. Børnene modtager af og til den nødvendige hjælp og støtte for at kunne deltage aktivt.

Der er minimalt med alderssvarende materialer og legetøj til rådighed for børnene.

3

3. God kvalitet

I dagligdagens lege, planlagte aktiviteter og rutiner inddrager personalet ofte børnenes perspektiver. Børn deltager for det meste både selvstændigt og sammen med personalet, og de modtager den nødvendige hjælp for at kunne deltage aktivt.

Der er alderssvarende materialer og legetøj til rådighed for alle børn, og disse anvendes i samspillet mellem personale og børn. Personalet har ofte samtaler med børnene mens de bruger legetøjet/materialerne, fx benævner ting, handlinger og intentioner.

4

4. Fremragende kvalitet

I dagligdagens lege, planlagte aktiviteter og rutiner ses gennemgående balance mellem voksen- og børneinitiering. Dvs. personalet inddrager egne samt børnenes perspektiver for at stimulere trivsel, læring og udvikling for alle børn, både individuelt og i børne-fællesskaber.

Børn deltager både selvstændigt og sammen med personalet, hvor der observeres tydelig udviklingsstøtte til alle børn.

Der er mange materialer og legetøj i et varieret udvalg til rådighed for børnene, og disse anvendes i samspillet mellem personale og børn, hvor personalet gennemgående har samtaler og/eller nonverbal kommunikation med børnene, der udvider og beriger situationen (lege, aktiviteter og rutiner).

Kvaliteten i dagplejen

- KVALid tilsyn – forberedelse, observation, efterbehandling af data og opfølgende samtale
- Minimumsramme for tilsyn både i dagplejehjem og legestue
- Møder hos den enkelte dagplejer med forældre

Minimumsramme om det løbende tilsyn i **dagplejehjemmet** indeholder **6 besøg om året**

Sikkerhedstilsyn
Uanmeldt tilsyn ved observation
Anmeldt tilsyn med feedback og sparring
Anmeldt tilsyn ved observation, feedback og sparring
Anmeldt tilsyn observation
Anmeldt tilsyn feedback og sparring

KVALid danner ramme om tilsynet og der udvikles en fælles ramme om dokumentation

Minimumsramme om det løbende tilsyn i **legestuegrupper** indeholder **4 besøg om året**

Anmeldte tilsynsbesøg i alle legestuegrupper med observationer, feedback og sparring

KVALid danner ramme om tilsynet og der udvikles en fælles ramme om dokumentation

Rekruttering

Udfordringer:

- Arbejdstiden
- Manglende fleksibilitet
- Huspriser

Hvordan sikrer vi rekruttering af nye/evt. yngre dagplejere ind i en gruppe erfarne medarbejdere, hvor mange er nået en alder, hvor de er på vej ud af arbejdsmarkedet?

Børn i udsatte positioner i dagplejen

- Flere afdelinger oplever at børn med særlige behov og forudsætninger bliver anbefalet dagpleje af sundhedsplejersker og læger
- Dobbeltvederlagspladser giver mulighed for en ekstra indsats omkring et barn, som har brug for ekstra støtte

Baggrundsmateriale til temadrøftelse om den bæredygtige dagpleje

Indsigter fra analysen af dagtilbuddenes økonomi (2021)

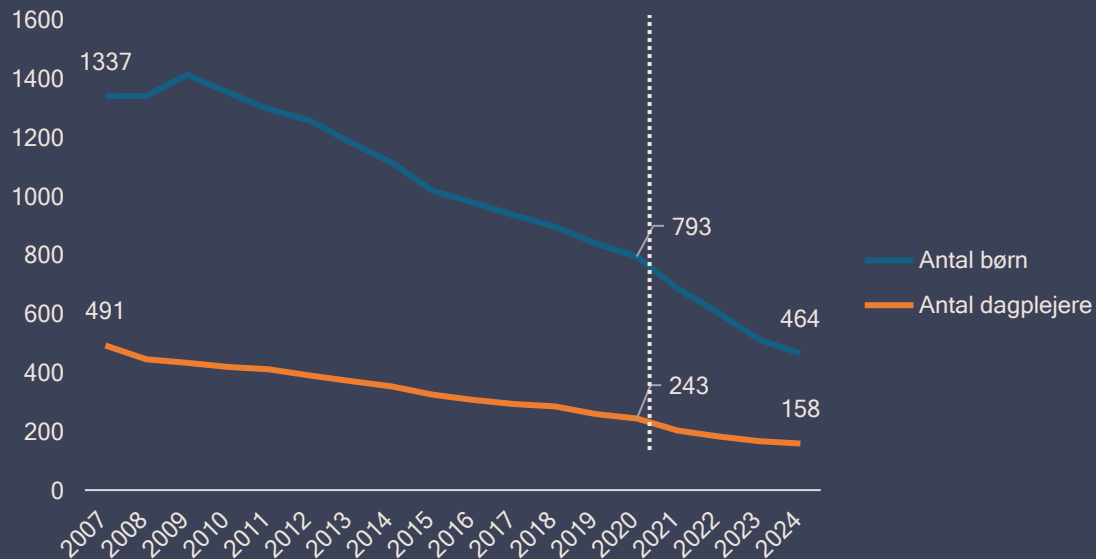
- I Aarhus Kommune har dagplejen siden 2007 været organiseret under dagtilbuddene. Organiseringen bygger på to forudsætninger/hensyn, 1) at have afdelinger, som er store nok til at være økonomisk bæredygtige og 2) at have lokalt forankrede dagplejeafdelinger.
- Udviklingen i antallet af dagplejere presser organiseringen, da afdelingerne bliver mindre. Ad flere omgange har det ført til sammenlægning af afdelinger, som skal dække større geografiske områder af kommunen og dermed mister sin lokale forankring. Med det nuværende antal dagplejere og antal afdelinger er det svært både at tilgodese ønsket om tilstrækkeligt store afdelinger og ønsket om lokalt forankrede afdelinger.
- Jo mindre en afdeling bliver, desto sværere kan det blive at få gæstepasningen til at hænge sammen, og jo større arbejdsbelastning kan det give dagplejerne, da der her vil være få kolleger til at passe hinandens børn. I nogle afdelinger arbejder man derfor også med gæstepasning i institutioner
- I 18 af de daværende 19 afdelinger var der merforbrug; den væsentligste årsag hertil var pladsudnyttelsen. Et underskud i dagplejen påvirker dagtilbuddets samlede økonomi negativt, da dagtilbuddet både organisatorisk og i regnskabsmæssig forstand er én enhed. Merforbruget er primært blevet finansieret af beløb pr. barn for både de 0-2-årige og de 3-6-årige, samt ved brug af opsparing
- Analysen belyste to modeller for en mulig fremtidig organisering af dagplejen, hhv. at lade dagplejen fortsætte med at være organiseret under dagtilbuddene eller at organisere dagplejen som selvstændig enhed (som dagplejen var indtil 2007 i Aarhus Kommune). Fordele og ulemper er beskrevet på næste slide.
- På baggrund analysen blev det besluttet 1) at fastholde at dagplejen fortsat skulle være organiseret under dagtilbuddene og 2) at ændre dagplejen fra et 0-6 års tilbud til et 0-4 års tilbud, med henblik på at styrke

Indsigter fra analysen af dagtilbuddenes økonomi (2021)

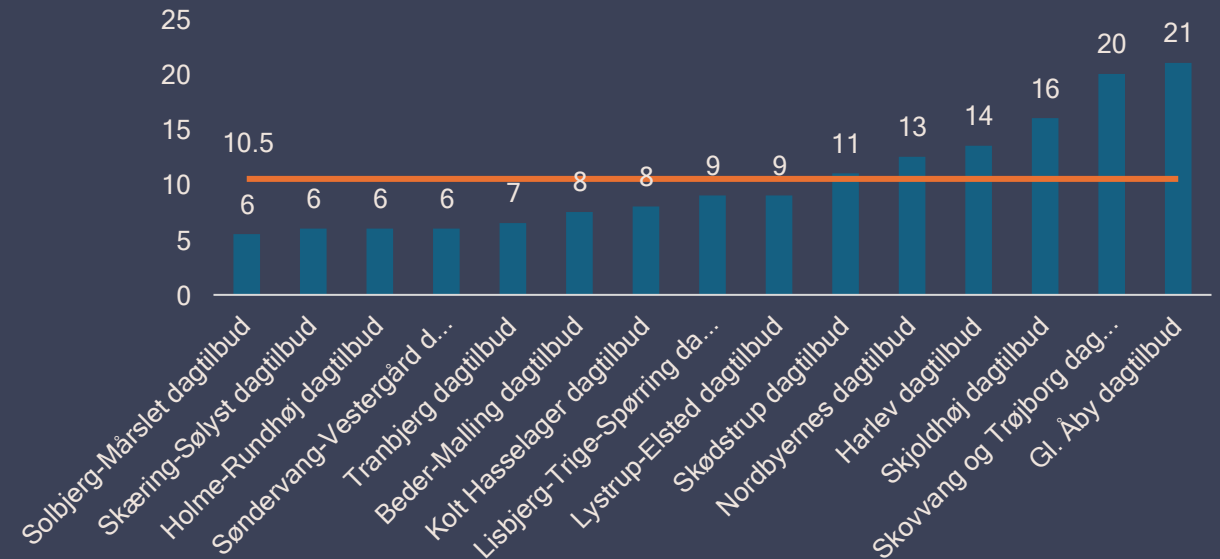
	Økonomisk bæredygtighed		Et attraktivt dagplejetilbud og en attraktiv arbejdsplads	
	Dagplejen er organiseret under dagtilbuddene	Dagplejen organiseres som en selvstændig enhed	Dagplejen er organiseret under dagtilbuddene	Dagplejen organiseres som en selvstændig enhed
Fordele	<ul style="list-style-type: none"> Budgetansvaret forankres lokalt og dagtilbuddene har et incitament til at sikre økonomisk balance i dagplejen. 	<ul style="list-style-type: none"> Klar adskillelse af dagplejens og institutionernes økonomi. Ledelseskraften styrkes, da dagplejens ledere er dedikeret til dagplejen. Bedre muligheder for at optimere gæstepasning. Mere effektiv administration til at understøtte økonomistyringen. Organiseringen er mindre følsom over for udviklingen i antallet af dagplejere. 	<ul style="list-style-type: none"> Dagplejen bevarer (de fleste steder) sin lokale forankring. Dagplejen er fortsat en del af det faglige miljø i dagtilbuddene, og indgår i dagtilbuddenes interne kompetenceudvikling. Dagplejen kan fortsat trække på dagtilbuddets ressourcepersoner. I dagtilbud med dagpleje er der mulighed for pædagogisk overflytning af børn mellem dagpleje og institutioner. 	<ul style="list-style-type: none"> Der vil være en leder til at sætte en fælles og strategisk retning for udviklingen af dagplejen. Mere ens rammer og vilkår for dagplejerne, og dermed et mere ensartet dagplejetilbud/ serviceniveau. Dagplejefællesskabet bevares.
Ulemper	<ul style="list-style-type: none"> Få afdelinger har mulighed for en pædagogisk leder på fuld tid. Små afdelinger er mere sårbare over for tomme pladser Underskud i dagplejen påvirker dagtilbuddets økonomi negativt. Organiseringen er følsom over for udviklingen i antallet af dagplejere. 	<ul style="list-style-type: none"> Ved at fjerne budgetansvaret fra dagtilbuddene, fjernes dagtilbuddenes ejerskab over dagplejen og interesse i at få børn ind i dagplejen. Historikken: Sidst der var en central dagpleje, blev der oparbejdet et betydeligt underskud 	<ul style="list-style-type: none"> Afdelingerne er blevet meget forskellige; skaber forskellige rammer og vilkår for dagplejernes virke og dermed for serviceniveauet i dagplejeafdelingerne. Dagplejefællesskabet forsvinder i små afdelinger. For mange ledere bestemmer over dagplejen. 	<ul style="list-style-type: none"> Dagplejen risikerer at miste sin lokale forankring. Risiko for silotækning på 0-6-årsområdet. Kendskabet til og samarbejdet med institutionerne forringes. Dagplejen er ikke længere en del af det faglige miljø i dagtilbuddene. Ikke længere mulighed for pædagogiske overflytninger.

Antallet af dagplejere og børn i dagplejen er fortsat faldende

Udvikling i antal dagplejere og børn i dagplejen

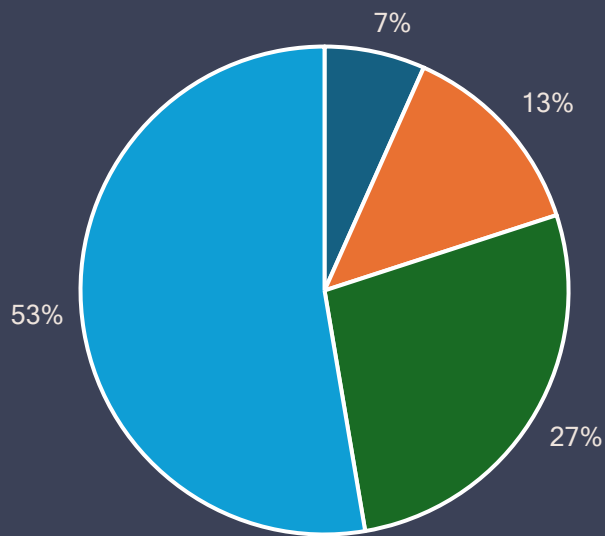
Antal dagplejere pr. afdeling 2024

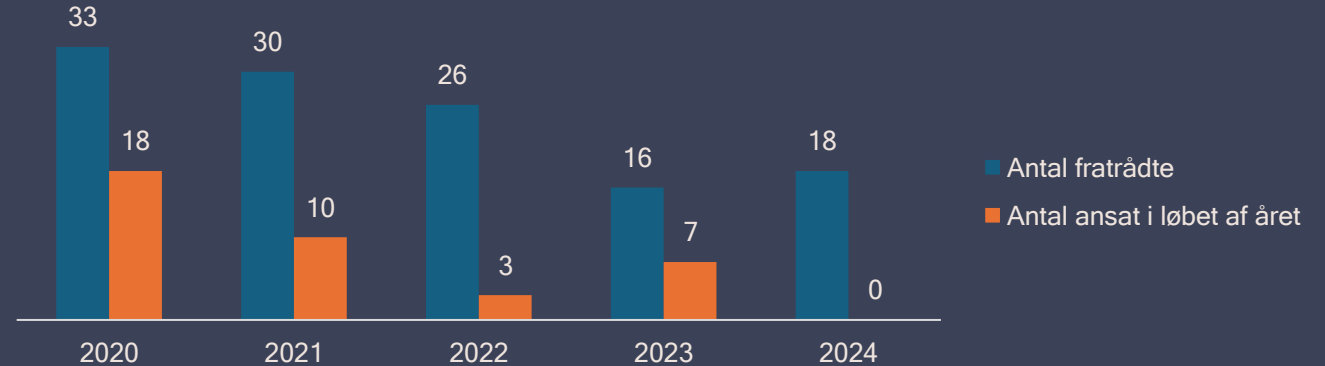
- Udviklingen i antal dagplejere og børn i dagplejen er fortsat med at falde siden analysen af dagtilbuddenes økonomi,
- Antallet af dagplejeafdelinger er siden analysen blev offentliggjort reduceret fra 19 til 15. Den gennemsnitlige størrelse på dagplejen er faldet fra 12,7 dagplejere pr. afdeling (i 2020) til 10,5 dagplejere pr. afdeling.
- Da analysen blev lavet, var det ni ud af 19 dagplejeafdelinger, som havde sin egen pædagogiske leder, mens ti havde valgt at integrere dagplejen ledelsesmæssigt under en institutionsafdeling. I dag har 11 ud af 15 afdelinger egen leder, mens de sidste fire deler leder med en institutionsafdeling.

... og antallet ser ud til fortsat at falde de kommende år

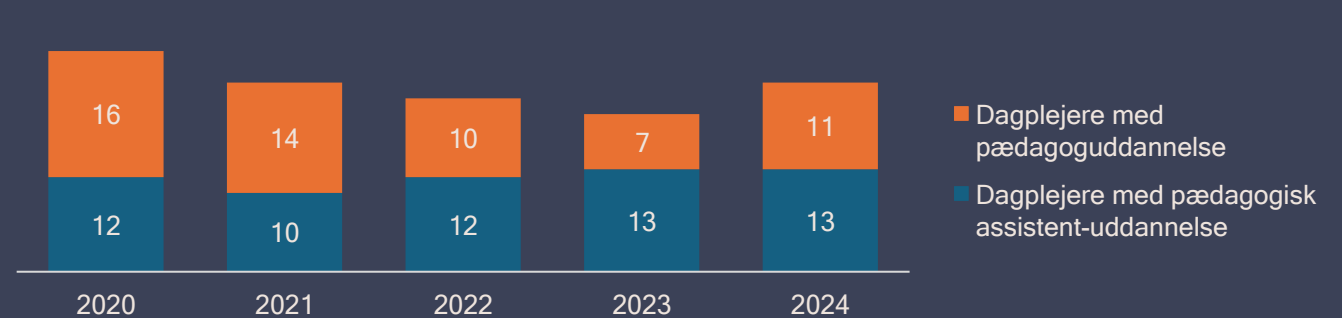
Alder på dagplejere

Antal fratrådte og tiltrådte i dagplejen

Antal dagplejere med en pædagogisk uddannelse

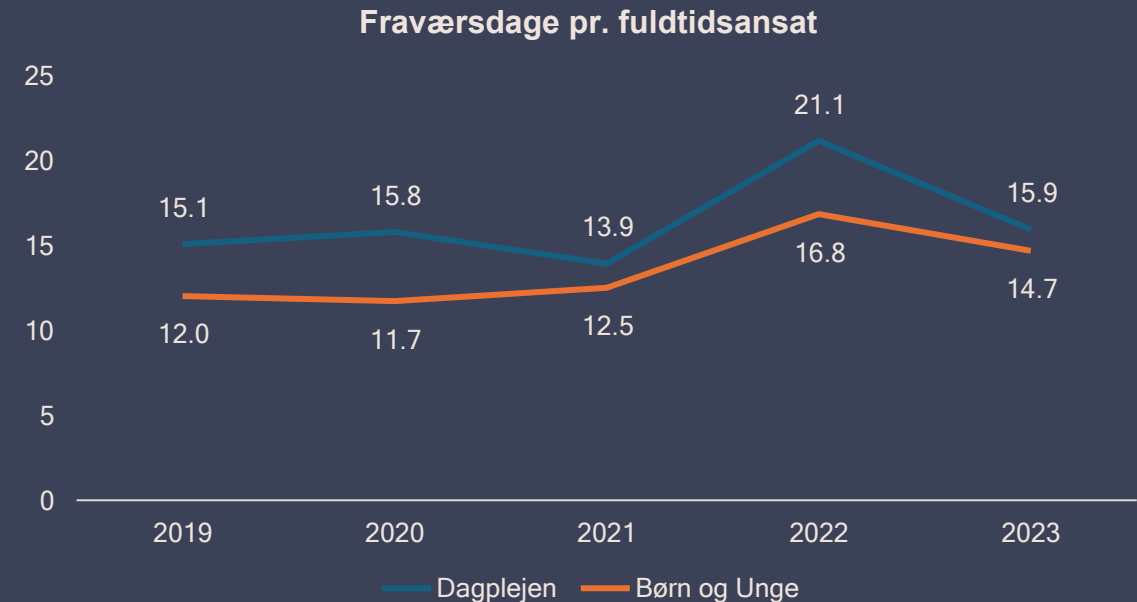

- Gennemsnitsalderen blandt dagplejerne er 53,7 år,
- Mere end halvdelen af dagplejerne er ml. 56 og 67 år, kun 20 pct. er ml. 27 og 45 år.
- Med mindre det lykkedes at styrke rekrutteringen af nye dagplejere, vil antallet af dagplejere fortsætte med at falde inden for de kommende år.
- Antallet af dagplejere med en pædagogisk uddannelse er faldet en smule fra 2020 til 2024.

Dagplejerne har fortsat en høj social kapital, men også et forholdsvist højt sygefravær

Social Kapital	Dagplejen	Børn og Unge
Relationer til kolleger	84 (80)	76
Relationer til andre grupper	74 (73)	66
Relationer til nærmeste leder	78 (77)	76
Relationer til arbejdspladsen	73 (71)	69
Jobtilfredshed	84 (82)	75

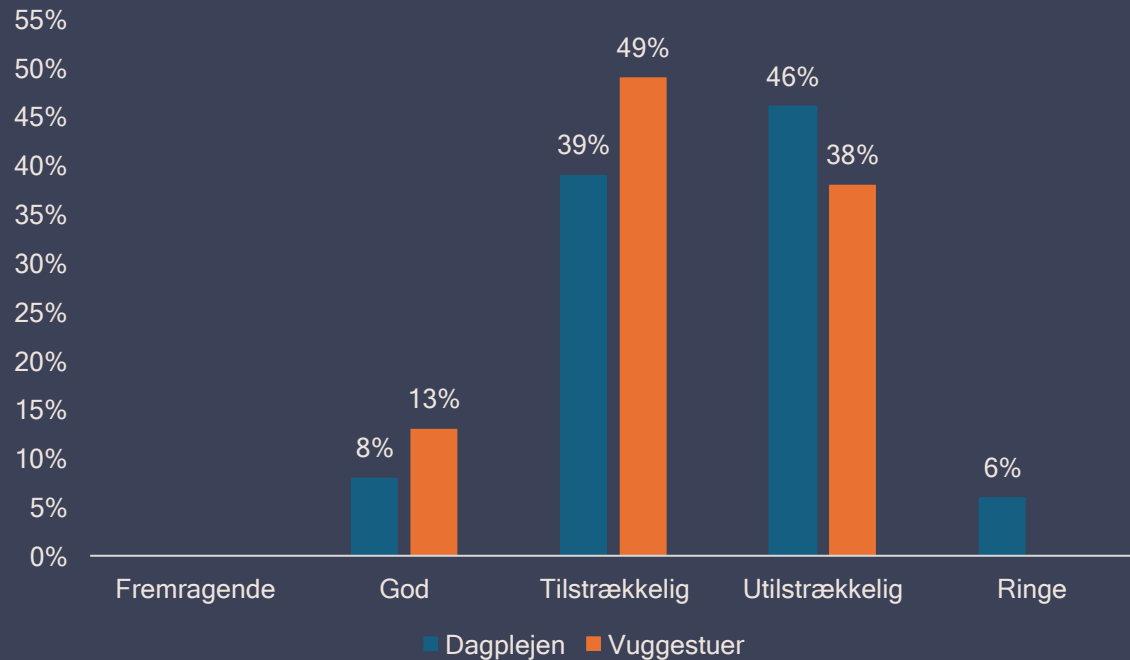
* Tal i parentes angiver score fra måling i 2021

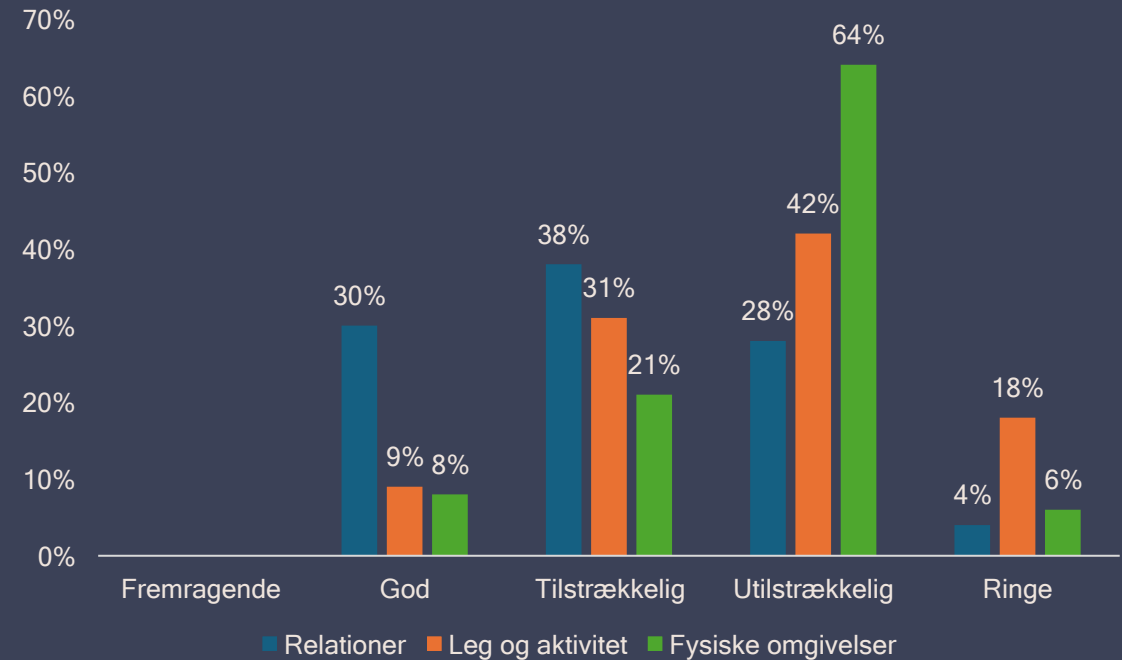
- Fraværet i dagplejen ligger over det gennemsnitlige antal fraværsdage pr. fuldtidsansat i Børn og Unge. Særligt i små afdelinger er et højt sygefravær en udfordring, da det kan være svært at få gæstepasning til at hænge sammen.
- I analysen af dagtilbuddenes økonomi fremgår det, at dagplejen som arbejdsplads er kendetegnet ved en høj social kapital blandt medarbejderne. Dagplejen scorer fortsat højt i seneste Social Kapital-måling (fra 2022) og på alle parametre højere end de samlede resultater for Børn og Unge,
- FOA har i foråret 2024 været i dialog med dagplejerne og deres tillidsrepræsentanter om deres arbejdshold. Her har et gennemgående tema været, at flere begynder at føle sig ensomme i arbejdet, da der er få dagplejere i de fleste afdelinger.

Den nationale kvalitetsundersøgelse viser, at kun hver anden dagpleje har pædagogiske læringsmiljøer af tilstrækkelig kvalitet

Samlet kvalitetsvurdering af de pædagogiske læringsmiljøer

Dagplejens kvalitet på tre områder

- Den nationale undersøgelse fokuserer på tre områder, hhv. 'relationer', 'leg og aktivitet' samt 'fysiske omgivelser', der tilsammen danner et billede af den samlede kvalitet.
- Den nationale kvalitetsundersøgelse af kommunale dagtilbud for 0-2-årige børn viser, at knap hver tiende dagpleje vurderes til at have et pædagogisk læringsmiljø af 'god' kvalitet, mens 4 ud af 10 dagplejer vurderes til at have pædagogiske læringsmiljøer af 'tilstrækkelig' kvalitet.
- Relationer er det område, hvor det pædagogiske læringsmiljø i dagplejen relativt set vurderes højest.

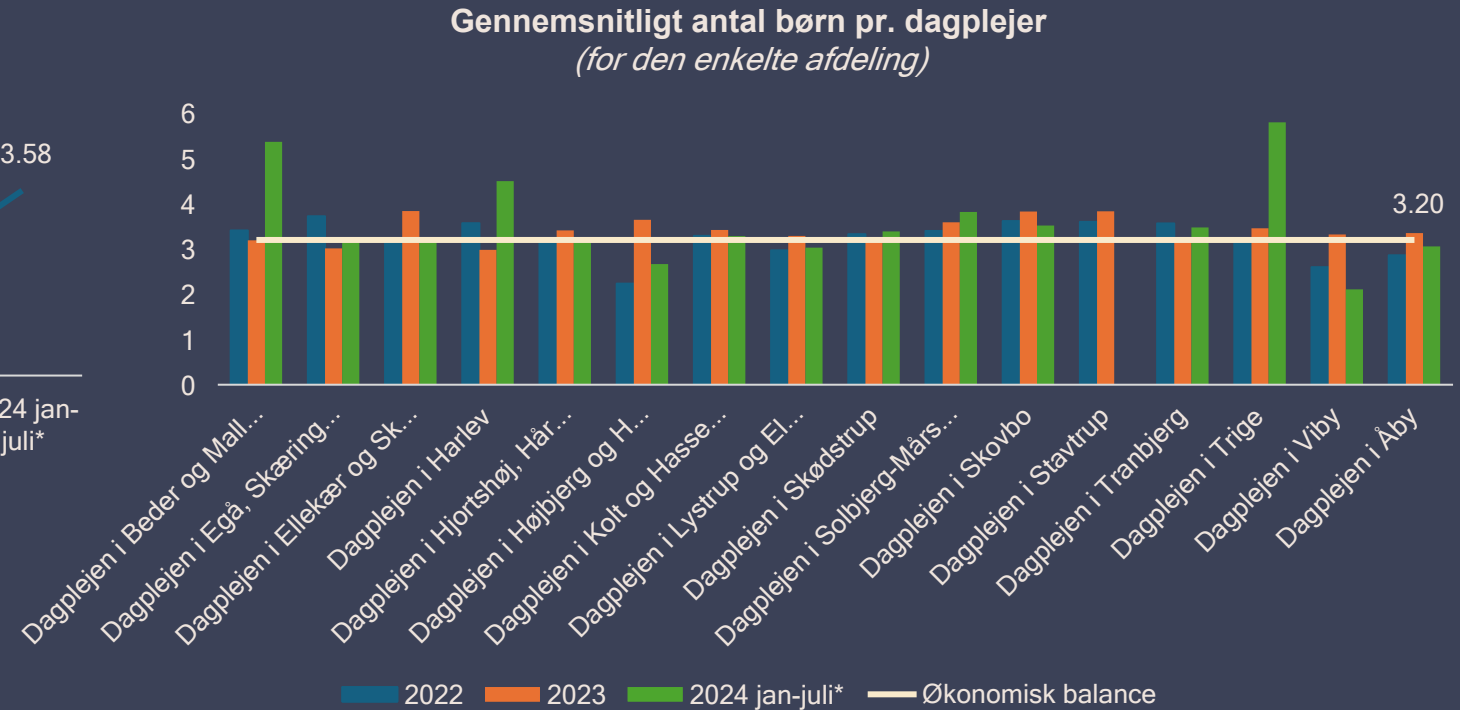
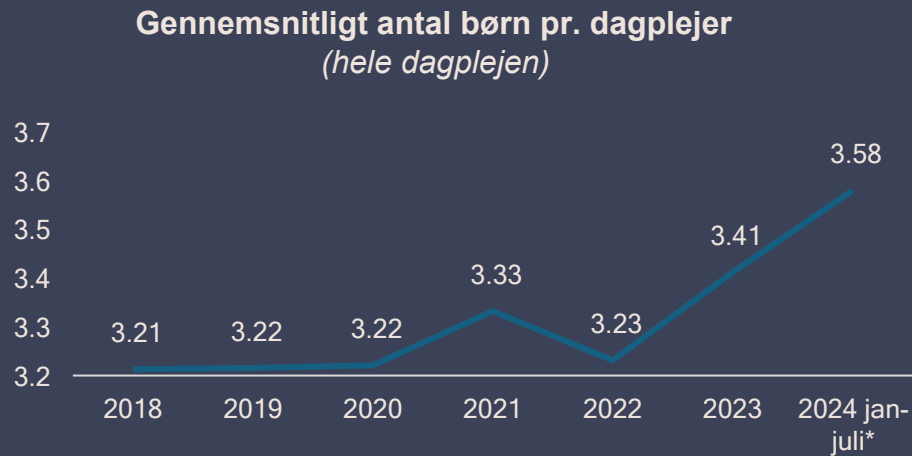
Det uvildige tilsyn i Aarhus Kommune viser, at der i tre ud af fire dagplejeafdelinger er behov for at justere praksis

Vurdering	Overordnet	Børnefællesskaber m.v.	Sproglige læringsmiljøer	Forældresamarbejde	
Fasthold praksis		2	2	3	6
Juster praksis		6	6	5	2
Ændr praksis		0	0	0	0
Skærpet tilsyn ved bekymring		0	0	0	0
Skærpet tilsyn ved alvorlig bekymring		0	0	0	0
I alt		8	8	8	8

- I Aarhus Kommune anvendes et andet observationsmateriale end det, der blev anvendt i den nationale undersøgelse. Derfor kan resultaterne ikke sammenlignes 1 til 1.
- Indtil videre er der gennemført tilsyn i otte af de 15 afdelinger. Ingen afdelinger har modtaget et skærpet tilsyn, men i seks af de otte afdelinger anbefales det, at praksis justeres.
- Det er særligt arbejdet med børnefællesskaberne og de sproglige læringsmiljøer, hvor der er behov for at justere praksis.
  - Hvad angår børnefællesskaber er en generel anbefaling, at der skabes letafkodelige læringsmiljøer med et bredere udvalg af tilgængeligt, inspirerende materiale for børnene. Ligeledes anbefales det at understøtte børnefællesskaberne og samspillet mellem børnene i højere grad blandt andet ved at italesætte børnenes hensigter over for de andre børn.
  - Hvad angår de sproglige læringsmiljøer er en generel anbefaling, at der anvendes flere turtagninger i samtalerne med børnene, samt i højere grad at stille børnene åbne spørgsmål.
- Forældresamarbejdet er det tema, hvor dagplejen klarer sig bedst. I analysen af dagtilbuddenes økonomi fremgik det også, at forældrene fremhæver den tætte og kontinuerlige dialog med dagplejeren, som en væsentlig fordel ved dagplejen.

På trods af økonomisk tilførsel er der fortsat en økonomisk ubalance i dagplejen

- I 2022 blev dagplejen tilført 8,7 mio. kr. til forhøjelse af beløb pr. barn (varigt beløb). Det betød, at beløb pr. barn kan dække den gennemsnitlige dagplejerløn, hvis der i gennemsnit er indskrevet 3,2 børn pr. ansat dagplejer (som var pladsudnyttelsen i perioden 2014-19). Før den økonomiske tilførsel skulle der i gennemsnit være indskrevet 3,5 barn pr. dagplejer for at opnå økonomisk balance alene på løn. Udgifter til gæstedagpleje, vikardækning, legetøj mv. kommer oveni.
- I 2023 var der et samlet underskud på 3,9 mio. kr.. I 2024 er der et forventet underskud på knap 1,7 mio. kr., der dog dækker over afvigelser mellem dagplejeafdelingerne, ligesom resultaterne for den enkelte dagplejeafdeling skal ses i relation med det dagtilbud, som afdelingen er tilknyttet. Dagtilbud med dagplejeafdelinger prioriterer selv budget til egen dagplejeafdeling.

Spørgsmål til drøftelse

- Hvilke opmærksomhedspunkter giver baggrundsmaterialet og oplægget anledning til i forhold til at kunne sikre en bæredygtig dagpleje i Aarhus Kommune?
- Hvordan kan vi politisk være med til at understøtte arbejdet med at sikre en bæredygtig dagpleje i Aarhus Kommune?
- Hvad kunne I ønske jer var næste skridt i arbejdet med at sikre en bæredygtig dagpleje i Aarhus Kommune?

**Punkt 4: Forberedelse til byrådsmødet den 28. august
2024**

Punkt 5: Evt.